BERETNING

2023-2024

FORSVARETS
EFTERRETNINGSTJENESTE

INDHOLD

BERETNING 2023/24

De seneste to år har den sikkerhedspolitiske udvikling i verden og ikke mindst i Danmarks nærområde fyldt meget i den offentlige debat og i vores samfund som helhed. Det samme gør sig gældende i FE.

Som Danmarks udenrigsefterretningstjeneste og militære efterretningstjeneste er det FE's opgave at klæde beslutningstagerne i Danmark bedst muligt på til at træffe sikkerhedspolitiske beslutninger, og det er en opgave, der er blevet større og mere væsentlig, end den har været i mange år.

Efterspørgslen på FE's viden og faglighed er steget kraftigt som følge af den sikkerhedspolitiske situation. Det sikrer en stærk følelse af meningsfuldhed at skabe et solidt og opdateret efterretningsbillede, som beslutningstagerne kan læne sig op ad.

Ruslands angrebskrig mod Ukraine og krigen mellem Israel og Hamas har været to områder, der har fyldt meget i vores daglige arbejde - også fordi det har skabt ringe i vandet til andre af FE's områder som f.eks. kontraspionage og terrortruslen mod Danmark.

I august 2024 blev dele af Center for Cybersikkerhed (CFCS) flyttet fra FE til den nyoprettede Styrelse for Samfundssikkerhed. De præcise skillelinjer er ved at blive fastlagt.

FE er i en årrække vokset markant. Både antallet af nye kollegaer og vores økonomiske ramme er vokset i takt med, at efterspørgslen på vores arbejde er steget.

Alt imens skrider byggeriet af FE's nye hovedkvarter ved Svanemøllens Kaserne i København frem. Her samler vi næsten alle FE's medarbejdere og vores datacentre, når byggeriet er færdigt forventeligt i løbet af 2027. Det kommer til at give FE mange fordele – ikke mindst i forhold til at fremtidssikre og operere som en moderne efterretningstjeneste, hvor det at håndtere store datamængder ved hjælp af blandt andet kunstig intelligens og machine learning bliver tiltagende vigtigt.

For FE er det afgørende, at samfundet og vores omgivelser har tillid til os. Ikke mindst i en tid, hvor hele det sikkerhedspolitiske område bliver tilført flere penge og beføjelser. Derfor har vi de seneste år lagt et stort arbejde i at øge åbenheden om vores arbejde, hvor det er muligt, og samtidig styrke vores arbejde med compliance, så vi i dag er godt rustet til at opskalere vores indsatser på en kontrolleret og betryggende måde.

FE's beretning fortæller i overordnede vendinger om FE, vores opgaver og vores arbejdsplads

Svend Larsen
Fungerende chef for Forsvarets Efterretningstjeneste

FE ER MED TIL AT HOLDE DANMARK SIKKERT

FE klæder beslutningstagerne på, når de skal træffe beslutninger inden for udenrigs-, sikkerheds- og forsvarsområdet. Det gør vi på baggrund af efterretninger og særlig viden om forhold i udlandet, som kan have betydning for Danmark og danske interesser.

Som efterretningstjeneste medvirker FE til at forebygge og modvirke trusler ved at indhente, analysere og formidle oplysninger om forhold i udlandet, som har betydning for Danmark og danske interesser.

Vi leverer løbende rapporter og andre produkter, der omfatter både skriftlige rapporter, mundtlige briefinger og operative indgreb.

Det bidrager alt sammen til, at Danmark kan føre sin udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik på grundlag af selvstændige efterretningsmæssige vurderinger.

FE leverer bl.a. produkter til:

- Forsvarsministeriet
- Udenrigsministeriet
- Forsvaret
- Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab
- PET

PRIORITETER

FE prioriterer hvert år sine indsatsområder, hvilket bl.a. er styrende for, hvor FE's indhentningskapaciteter rettes hen.

I 2023 og 2024 har disse områder været Rusland, Kina, kontraterror/Mellemøsten og cybertruslen.

FE'S HOVEDOPGAVER ER:

- Vi er Danmarks udenrigs- og militære efterretningstjeneste
- Vi er Danmarks militære sikkerhedstjeneste
- Vi er Danmarks netsikkerhedstjeneste
- Vi leverer defensive og offensive cybereffekter til støtte for Forsvaret

FE'S LOV-GRUNDLAG

FE-loven fastsætter rammerne for, hvordan vi må tilvejebringe, behandle og videregive oplysninger, herunder særligt oplysninger om i Danmark hjemmehørende fysiske og juridiske personer.

FE-loven giver FE mulighed for at indhente store mængder data om forhold i udlandet. For at bringe de informationer i spil, der findes i disse data, foretager FE søgninger i materialet. FE-loven sætter visse begrænsninger for, hvilke søgninger der må foretages. Søgningerne er underlagt løbende kontrol af Tilsynet med Efterretningstjenesterne.

FE's indhentning er geografisk neutral. Det betyder, at indhentningen kan ske fra en hvilken som helst geografisk lokalitet – dansk såvel som udenlandsk– så længe formålet er at indhente oplysninger om forhold i udlandet af betydning for Danmark og danske interesser. Det betyder også, at FE som det meget klare udgangspunkt ikke må foretage målrettet indhentning mod danskere.

HVOR FÅR FE SIN VIDEN FRA?

Som såkaldt all source-efterretningstjeneste benytter FE sig af en bred vifte af indhentningsmetoder. Det giver os mulighed for at anvende og kombinere forskellige metoder til at skaffe informationer til brug for Danmarks sikkerhed. Vores arbejde afhænger af viden og informationer, og derfor har vi med FE-loven fået særlige værktøjer og metoder til rådighed for at indhente disse informationer.

I FE arbejder vi med flere forskellige indhentningsdiscipliner, der hver især bidrager til, at vi kan beskytte Danmark og danske interesser. Disse discipliner omfatter:

SIGINT

Signals Intelligence. Elektronisk indhentning af dataoverførsler mellem computernetværk, telekommunikation og lignende.

CNE

Computer Network Exploitation. Aktiv elektronisk indhentning mod computernetværk – også kendt som hacking, hvor vi skaffer adgang til lukkede netfora, it-systemer og computere.

IMINT

Imagery Intelligence. Udledning af informationer med efterretningsmæssig værdi fra billeder primært taget fra satellitter, fly eller droner.

GEOINT

Geospatial Intelligence. Kombination af geografisk information med efterretninger fra andre kilder for at give en dybere forståelse af komplekse og geopolitiske sammenhænge.

KRYPTO

Kryptoanalyse, der handler om at knække koden og skaffe adgang til information, der er blevet beskyttet med kryptering eller lignende metoder.

HUMINT

Human Intelligence. Indhentning af efterretninger ved hjælp af menneskelige kilder, også kaldet fysisk indhentning.

OSINT

Open Source Intelligence. Indsamling af oplysninger fra åbne eller delvist åbne kilder, såsom internettet, trykte medier, tv og sociale medier.

FE'S FORSKELLIGE MEDARBEJDERE

Efterretningsarbejde foregår både elektronisk og manuelt, i felten og ved skrivebordet, og FE rummer som all source-efterretningstjeneste mange forskellige typer af medarbejdere. Nedenfor har vi beskrevet eksempler på nogle af de medarbejdertyper, der arbejder i FE.

DEN ELEKTRONISKE INDHENTER

Elektronisk indhentning (SIGINT) er en kompleks efterretningsdisciplin, der kræver mange forskellige kompetencer. Den elektroniske indhenter har typisk en teknisk baggrund, f.eks. som ingeniør, datalog, matematiker eller it-tekniker. Det er fagspecialister med et solidt kendskab til digital kommunikation, som bl.a. står for at udvikle og vedligeholde FE's tekniske indhentningskapaciteter. Det kan også være kryptologer, der kan bryde krypteret kommunikation. Den elektroniske indhenter er typisk god til at spotte teknologiske trends.

NETVÆRKS-INDHENTEREN

I FE er der flere måder at arbejde med it-netværk på, men det overordnede formål er det samme: at skaffe efterretninger. Netværksindhenteren – eller hackeren – har et dybt kendskab til internettets struktur, programmer og applikationer. Netværksindhenteren skaber adgang til de informationer, vi skal bruge for at løse vores efterretningsmæssige opgave. Den uddannelsesmæssige baggrund og de personlige spidskompetencer hos FE's hackere er forskellige, men alle har stor samarbejds- og læringsevne, kreativitet og teknisk snilde.

DATA-UDVIKLEREN

FE indhenter store mængder data, som i deres rå form sjældent gør nytte. Dataudviklerne sørger for at ensrette og systematisere data, så FE's analytikere hurtigt kan finde de relevante data. Dataudviklerne i FE har berøring med indhentning og analyse og med udvikling og drift, så de skal både være dygtige softwareudviklere, kunne samarbejde med et bredt udsnit af FE's øvrige medarbejdergrupper og have et godt indblik i efterretningsbehovene. Dataudviklernes opgaver spænder fra overførsel af data til datamodellering, inklusive anvendelse af kunstig intelligens og machine learning, samt udvikling af brugergrænseflader. Dataudvikleren har typisk en it-uddannelse, er ingeniør eller har en naturvidenskabelig baggrund.

DEN AVANCEREDE IT-MEDARBEJDER

It er essentielt for alt arbejde i FE. Derfor har FE it-medarbejdere, der har avancerede it-kundskaber og kan se organisationens efterretningsmæssige behov og tænke dem ind i teknologiske muligheder. FE har både it-specialister og it-generalister, men udviklingen kræver, at den avancerede it- medarbejder er alsidig og hurtigt kan tilpasse sig den teknologiske udvikling. Nogle af FE's it-medarbejdere varetager den daglige drift af FE's kerne-it og sikrer, at organisationens systemer arbejder sammen, er stabile og opdaterede. Andre arbejder med avancerede systemer, som er direkte relateret til FE's indhentning, analyse og rapportering. Den avancerede it-medarbejder kan have mange forskellige uddannelsesmæssige baggrunde, men er ofte ingeniør, datamatiker eller har en anden teknisk baggrund.

FØRINGS-OFFICEREN

Føringsofficeren, også kaldet indhenteren, skaffer fortrolige oplysninger fra

andre personer. En føringsofficer skal være dygtig til at få alle typer af mennesker i tale, til at håndtere stress og uforudsete situationer og i det hele taget kunne acceptere en vis form for risiko. I FE uddannes føringsofficerer bl.a. i skydning, kørsel og udvidet førstehjælp. Føringsofficerer kan have mange forskellige baggrunde. Mange har en videregående uddannelse, men det afgørende er de personlige kvalifikationer.

SIGINT-ANALYTIKEREN

SIGINT-analytikeren har veludviklede it-kundskaber og kan typisk et eller flere fremmedsprog på højeste niveau. SIGINT-analytikeren arbejder med alle typer elektronisk indhentet data og har stor indsigt i indhentningens muligheder. SIGINT-analytikeren skal være i stand til at overskue mange forskellige typer komplekse data, som skal fremsøges, udvælges og analyseres i en række forskelligartede systemer. SIGINT-analytikeren har typisk en lang videregående sproglig og/eller samfundsvidenskabelig uddannelse og har ofte boet i eller arbejdet med et bestemt område gennem længere tid.

ALL SOURCE-ANALYTIKEREN

På baggrund af analyser af materiale fra alle FE's indhentningsdiscipliner udfærdiger all source-analytikeren produkter, der efterspørges fra FE. All source-analytikerens arbejdsområde er defineret geografisk eller emnemæssigt. All source-analytikeren skal både have et dybt fagligt kendskab til sit område og indsigt i indhentningens muligheder. All source-analytikeren har typisk en samfundsvidenskabelig eller humanistisk akademisk uddannelse.
.

KRYPTOLOGEN

Krypto, også kaldet kryptoanalyse, handler om at skaffe adgang til information, som er beskyttet af kryptering eller lignende metoder. I dag bliver data i stigende grad krypteret, så for at skabe værdi er det ofte nødvendigt at kunne dekryptere trafikken. Arbejdet som kryptoanalytiker består derfor i at forstå og analysere protokoller og kryptosystemer ved at se på den underliggende kryptografi samt softwaren omkring. Det er derfor både stærke IT-faglige kompetencer samt dyb matematisk forståelse, der er fundamentet i disciplinen.

DEN OFFENSIVE OPERATIONS-PLANLÆGGER

Den offensive operationsplanlægger er omdrejningspunktet, når FE støtter Forsvaret med offensive militære cyberoperationer. Den offensive operationsplanlægger analyserer og udvælger relevante cyberrelaterede mål, som vil kunne angribes for at opnå den ønskede effekt. Opgaven indeholder både indhentning og analyse og har et særdeles operativt fokus.
Den offensive operationsplanlægger besidder typisk en høj grad af kreativitet, veludviklet samarbejdsevne og god teknisk forståelse. Den offensive operationsplanlægger har oftest en akademisk og/eller militær baggrund.

MILITÆR-ANALYTIKEREN

Den militære all source-analytiker arbejder sammen med de civile all source-analytikere samt analytikere, der er specialiseret inden for FE's indhentningsdiscipliner. Militæranalytikeren bidrager med sine militære kompetencer og står typisk for de dele af analysen, som er rene militære vurderinger. Militæranalytikeren skal kunne overskue store og komplicerede data og have en solid og bred erfaring og faglighed inden for sit værns militære fagområder eller på tværs af værnene. Militæranalytikeren kan udsendes sammen med Forsvaret for at levere direkte efterretningsstøtte til de udsendte enheder.

ØVRIGE STILLINGER

I FE findes der en lang række øvrige stillinger, som ikke nødvendigvis har direkte med operationer og indhentning at gøre. Der er også brug for administrative kolleger, undervisere, oversættere, teknisk personale, jurister, vagter, projektledere og mange andre.

MEDARBEJDERFORDELING

FE'S MEDARBEJDERES BAGGRUND

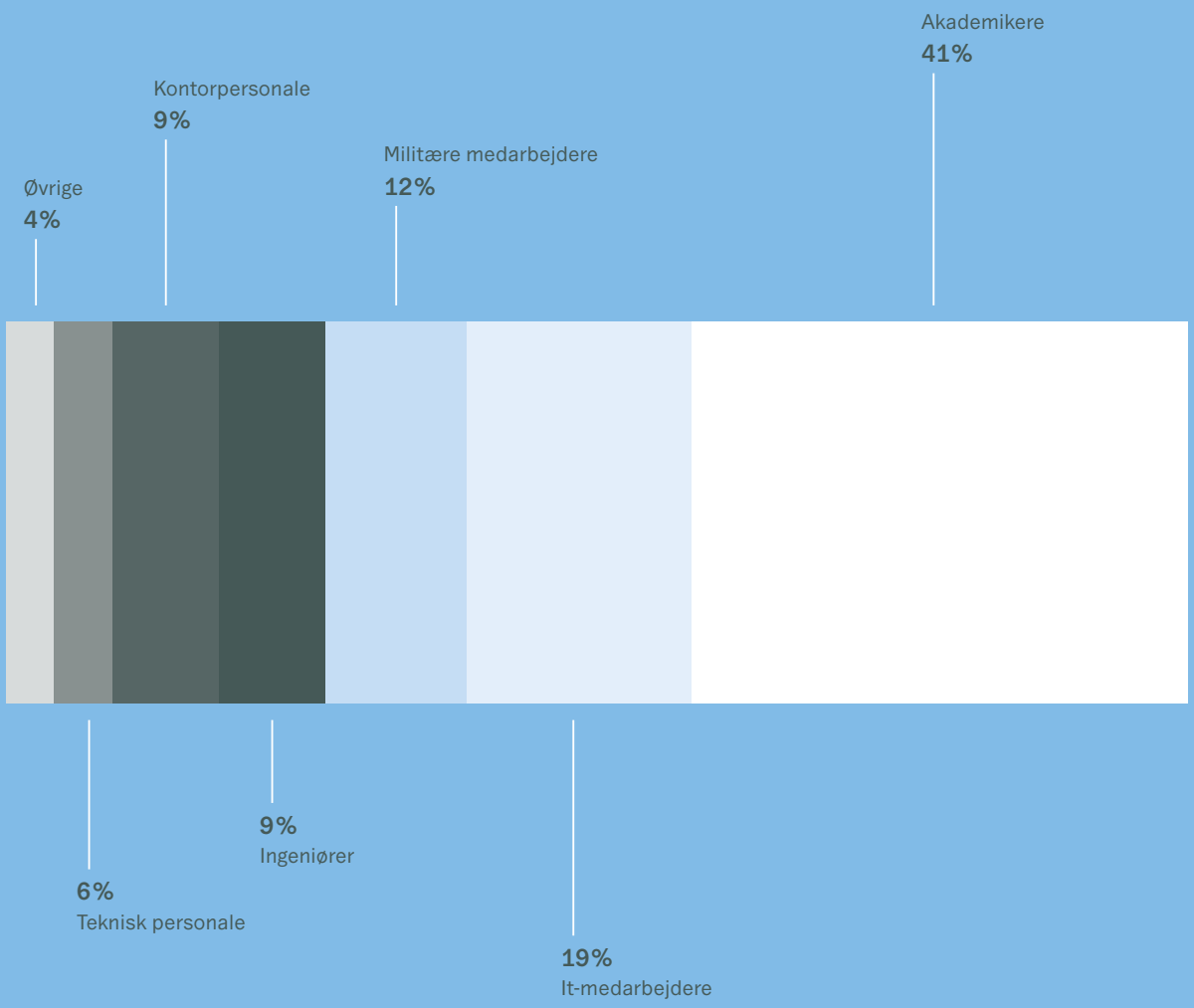

FE'S CIVILE AKADEMIKERE UNDER KONTORCHEFNIVEAU

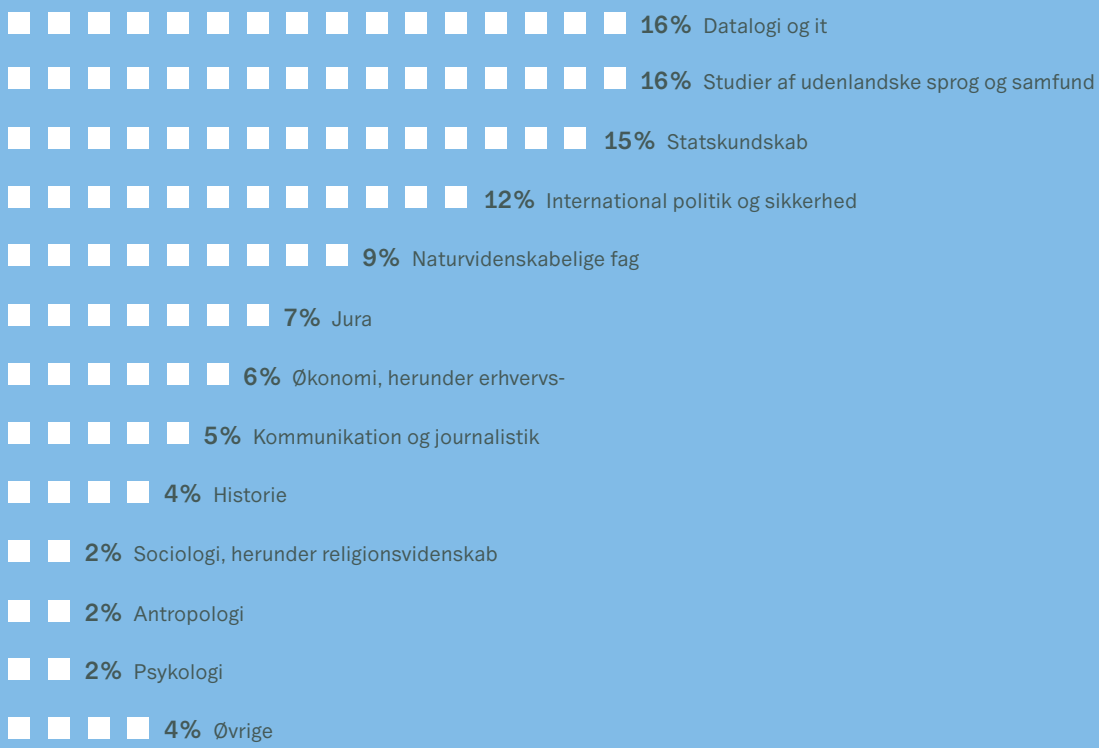

FE'S ØKONOMISKE RAMME

FE fik i 2024 en bevilling til den ordinære drift på ca. 1.490 mio. kr. I 2023 var den tilsvarende bevilling på ca. 1.403 mio. kr.

FE's bevilling bliver overordnet brugt på FE's kerneopgave med at identificere og modvirke trusler mod Danmark og danske interesser. Præcis hvordan pengene bruges, kan vi ikke fortælle offentligt, da det kan afsløre FE's kapaciteter. Den teknologiske udvikling betyder dog, at der løbende investeres i nye teknologier til brug for FE's indhentning.

FE's økonomi revideres løbende af Rigsrevisionen.

Forsvarets Efterretningstjeneste
Kastellet 30
2100 København Ø

Telefon: 3332 5566
fe-ddis.dk